

I SEGRETI di TIZIANO

TIZIANO TITKAI

Leonardo da Vinci nel suo voluminoso libro sulla pittura scrisse: “È errore comune fra i pittori italiani che in molti ritratti possiamo riconoscere il loro volto o le loro fattezze”. Nel caso in questione tuttavia la mancanza rilevata da Leonardo viene in nostro aiuto; se confrontiamo scrupolosamente i ritratti autentici riconosciuti dalla storia dell’arte con i ritratti di volti di persone anonime e dai titoli generici, con un po’ di fortuna riusciremo infatti a identificare i secondi proprio a partire dalle persone.

Il metodo della comparazione dei segni antropologici del volto umano e l’eventuale identificazione che ne deriva costituiscono il cosiddetto metodo dell’analisi del volto.

Nonostante esso sia stato elaborato già da tempo, i ricercatori della storia dell’arte non hanno prestato la dovuta attenzione alla sua applicazione pratica. Ad esso si deve se il libro “I segreti di Tiziano” potrà guidare il lettore attento, paziente e aperto a sollecitazioni differenti verso un nuovo percorso analitico.

Combinando i risultati dell’applicazione pratica del metodo dell’analisi del volto con i dati delle scienze ausiliarie e i controlli incrociati delle informazioni ritenute autentiche dalla storia dell’arte, si è riusciti a stabilire che Tiziano Vecellio non è nato prima del 1490 ma nel 1492. Per questa ragione nessuno è stato in grado finora di indicare una pittura che Tiziano avrebbe realizzato prima del 1500. Grazie all’applicazione pratica del metodo dell’analisi del volto sappiamo che Tiziano non visse novantanove anni come alcuni ritengono, ma si accomiatò da questo mondo nel suo ottantaquattresimo anno di età. Con la scoperta della data di nascita numerosi avvenimenti della sua vita privata e della sua carriera artistica acquistano una luce nuova e una interpretazione diversa da quella finora avvalorata.

In particolare una pittura che si trova nella galleria degli Uffizi a Firenze, “L’uomo malato”, offre in questa ottica una possibilità di analisi straordinariamente importante e ancora pressoché inesplorata. Il

Leonardo Da Vinci A festészetről szóló, sokoldalúan elemző könyvében többek között azt írta: „Az itáliai festők közös hibája, hogy alkotójuk arcára és alakjára ismerhetünk sok figurában”. A jelen esetben azonban ez a kétségtelenül fontos tény pozitív előjelet kap, hiszen ha a művészettörténet által elismert hiteles portrékat az általánosító címekkel ellátott, meg nem nevezett személyeket ábrázoló arcképeket tüzetesen összehasonlítjuk, szerencsés esetben az utóbbi kategóriába tartozó portrékat is személy szerint azonosíthatjuk. Az ilyen céllal történő összehasonlítás és esetleges azonosítás nélkülözhetetlen módszere az emberi arc antropológiai jegyeinek összehasonlítására épülő arcelemző módszer. Bár e módszert korábban dolgozták ki, gyakorlati alkalmazására a művészettörténet kutatói nem fordítottak kellő figyelmet. Ennek köszönhető, hogy a Tiziano titkai című könyvem számos új és fontos felismerést tárhat a figyelmes, türelmes és az új iránt nyitott olvasó elé.

Az arcelemző módszer gyakorlati alkalmazásával párosított segédtudományi utalások és hitelesnek ítélt művészettörténeti adatok egybevetésének eredményeként sikerült megállapítani, hogy Tiziano Vecellio nem 1490 előtt, hanem 1492-ben született. Ezért nem sikerült eddig senkinek olyan festményt felmutatni, amelyet Tiziano 1500 előtt festett volna. Az arcelemző módszer gyakorlati alkalmazásának köszönhető, hogy immár tudjuk: Tiziano nem 99 évet élt – mint korábban némelyek vélték – hanem 84 éves korában köszönt el az élővilágtól. Születési dátuma ismeretében életének és művészi pályafutásának számos ténye az eddigetől eltérő megvilágítást kaphat.

E rendkívül fontos felismerésre a firenzei Uffizi képtár egyik különleges festménye, a L’uomo malato (A beteg ember) kínált nagyszerű, hasznosításra váró lehetőséget. E félalakos férfiportré feje fölülé ugyanis készítő mestere ezt írta: „MDXIII AN ETATIS XXII”.

